

IKT-S ESZKÖZÖK HASZNÁLATA A TANÁRKÉPZÉSBEN: PROBLÉMAALAPÚ TANULÁS MULTIMÉDIÁS TANULÁSI KÖRNYEZETBEN

Molnár Gyöngyvér

SZTE Neveléstudományi Intézet, MTA-SZTE Képességkutató Csoport

Kulcsszavak: IKT, problémaalapú tanítás, tanárképzés

Egyre erősebb az oktatási rendszerekre nehezedő nyomás, miszerint a 21. században nélkülözhetetlen készségek, képességek, ismeretek megtanítása során használják ki az új IKT-s eszközök nyújtotta lehetőségeket (UNESCO, 2002). Ennek hatékony megvalósítása megváltoztatja a tanulási-tanítási folyamatot és az alkalmazott oktatási módszereket (Molnár, 2008). Az esettanulmány keretében a problémaalapú tanítás (PBL) módszerét multimédiás tanulási környezetben valósítottuk meg. Ennek során a diákok elsajátították számos IKT eszköz (interaktív tábla, UMPC, tablet PC, szavazórendszer, movie maker stb.) használatát, majd csoportmunkában kidolgoztak egy digitális tananyagot. A projekt célja egyrészt a fejlesztésben résztvevő hallgatók attitűdje és IKT képességei változásának feltérképezése volt; másrészt annak vizsgálata, hogy az érintett hallgatók mennyire tudják az egyes IKT eszközöket integrálni a tanulás folyamatába és a tananyagba.

Az egy szemeszteren át tartó pilot fejlesztésben 40 tanár szakos hallgató vett részt. A fejlesztés után kitöltöttek egy 71 kérdésből álló, öt témára fókuszáló kérdőívet: (1) különböző IKT eszközök használatának jellege és gyakorisága (múlt, jelen és jövő vonatkozásában); (2) különböző alkalmazások használatának jellege és gyakorisága (múlt, jelen és jövő vonatkozásában); (3) IKT eszközök iránti attitűd és attitűdváltozás; (4) a projekt és az alkalmazott oktatási módszer iránti attitűd; (5) a csoport munkájának értékelése érdeklődés és motivációs szempontok alapján. Az eredmények alapján a diákok pozitívan értékelték a projektet, élvezték a csoportmunkát, a kritikus gondolkodás szükségességét. Felismerték, hogy ebben a tanulási formában sokkal több felelősség hárul rájuk. A félév folyamán a hallgatók 90%-ának pozitív irányban mozdult el az IKT attitűdje. A jövőre vonatkoztatva a leginkább előnyben részesített eszköz az interaktív tábla, az UMPC és a tablet PC lett (a diákok 60%-a legalább egyszer használná ezeket az eszközöket hetente), míg a legnépszerűbb alkalmazás a szavazórendszer programja és a movie maker. A leginkább előrejelző faktornak az UMPC iskolai használatára vonatkozó tervek bizonyultak. Akik tervezik használatát, nagy valószínűséggel a többi IKT-s eszközt is bevonják az oktatásba (pl.: tablet PC – $r=0,83$; $p<0,01$; szavazórendszer – $r=0,47$; $p<0,01$; interaktív tábla – $r=0,48$; $p<0,01$; projektor – $r=0,47$; $p<0,01$). Ellentmondásos eredmény, hogy míg a hallgatók fontosnak tartották az oktatási szoftverek használatát, sőt tanárként tervezik rendszeres órai használatukat, mégis jelen pillanatban átlagosan egyszer használják azokat havonta. Ugyanakkor annak ellenére, hogy a munka folyamán rendszeresen használtak különböző chat- és e-mail programokat, tanárként mégsem tervezik azok iskolai oktatásba történő integrálását.

A felmérés szerint – mint innovatív és hatékony eszköz – a multimédiás projektek, hasonlóan más probléma és projekt alapú tanulási megoldáshoz és módszerhez, sikeresen alkalmazhatóak az oktatásban.

A kutatás az OTKA K75274 támogatásával valósult meg.